

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 8 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Az első stáció.

A katolikus autonomia ügye lassan halad előre. Nem azért említjük fel, mintha valakinek szemrehányást akaránk érte tenni. Nagyon jól tudjuk, hogy azok, akikre a hetes bizottság munkálatai voltak bízva, mily nagy munkát végeztek. Nem hiába mondott köszönetet a bizottság tegnapi ülésén *Hornig* püspök az elnöknek, *Szapáry* Cyula grófnak, ez pedig a bizottság előadójának, ki az egész dologban legtöbbit fáradozott, dr. *Hoványi* Czulának, jogakadémiánk tudós tanárának. De jól tudjuk másrésről azt is, hogy mily nagy akadályok vannak autonómiánk útjában.

Nem vádolunk tehát senkit azért, hogy majdnem egy esztendőbe került, míg a második autonómiai kongresszusnak első alapvető munkálata elkészült. Inkább örvendünk annak, hogy meg van.

Nem lett publikálva a bizottság munkálatainak eredménye, az autonomia tervezete. Tartalmához tehát nem szólhatunk — indiskréció nélkül. A tervezet most a püspöki kar és a kultuszminiszter elé kerül, hogy ezek véleményét mondjanak felőle. Ha a 27-es bizottság asztalán lesz, akkor nem lehet tovább elvonni a tervezetet a nyilvánosság elől.

De ha nem is szólunk a tervezet tartalmához — egy kis megállót tarthatunk ennél a határnál.

Másfél éve, hogy megindult a szervezkedés az autonómiai kongresszus s a

jövendő kath. autonomia ügyében. Akkor a kath. társadalom vérmes reményeket táplált az autonomia iránt. A vallás- és tanulmányi alapot átfogja venni és kezelni, a legfőbb királyi patronátusból származó kinevezéseknél átveszi a kormány szerepét, vezeti a királyi katolikus felső és középiskolák ügyeit stb. stb. Ilyen hangok voltak olvashatók a sajtóban. A legkevesebb kívánság az volt, hogy legalább is olyan legyen, mint az erdélyi kath. státus. De volt olyan is, amely minimumnak a protestánsok autonómiáját állította.

Azóta nagyon lepadtak ezek a remények. Amint nyilvánosságra jutott a kultuszminiszter memorandumja, belátták, hogy sokat nem lehet kivinni, mert a kormány akarja ugyan az autonómiát, de annak átadni saját jogköréből ügyszólván semmit sem akar.

A kongresszus összeülése idején ugyan felmerült az az indítvány is, hogy kérdezzék meg előbb az apostoli királyi feliséget, hogy legfőbb patronátusi jogait illetőleg minő jogok gyakorlását óhajtja az autonómiára ruházni? — de a kongresszus elejtette ezt az indítványt.

A bizottság tárgyalásainak eredményéből nagyon kevés az, ami a nyilvánosság elé kerül. Annyit rebesgettek, hogy nagyon higgadt és mérsekelt irányban halad a bizottság, mert azt akarja, hogy valami mégis legyen az autonómiából.

Legutóbb, csak néhány nap előtt, a minden kath. ügyért lelkesülő *Zichy* Nán-

dor gróf nyilatkozott az autonomia ügyében. Azt irták u. i. egyes lapok, hogy maga *Zichy* gróf is elfogadta a *Szapáry-Hoványi*-féle memorandumot, csak hogy simábban és gyorsabban menjen a dolog. Erre a nemes gróf cikket irt, amelyben kifejtette véleményét arra vonatkozólag: mit kell elérnie az egyháznak a katolikus autonómiában. A főbb principiumokat *Zichy* gróf ebben az öt pontban foglalta össze:

1. Meghatározni, a mi elidegeníthetetlenül az egyház illetékessége, az egyház dolga. 2. Az egyház ügyeiben az egyházat illeti meg a vezetés, tehát az elnöklet. 3. Konfesszionális az egyház fölügyelete, cenzurája és fegyelmi hatósága alatti iskola. 4. Az egyház saját vagyonát és kezelésére bizott vagyont saját hatósága és fenntartása által van hivatva kezelni. 5. Egyházi küldetés csak az egyháztól eredhet és ebben a patronátusi jogból eredően kívül más alakszerű (hivatalos) illetékesség nem létezik.

Ebből azt látjuk, hogy csakugyan a minimumra vannak leszállítva a katolikusok kívánságai.

Vajjon mi marad ebből, mire minden retortán keresztül megy a tervezet? És még nagyobb kérdés, vajjon ami majd, amint reményljük, meg lesz egyszer valósítva, alkalmas lesz-e elérni a nagy czélt, mit az autonómiától várunk: a kath. társadalom erősödését, a kath. közszellem megalakulását, a kath. hitélet ápolását és emelését, a kath. iskolaügy felvirágozását stb.?

Sajnos, hogy ma még egyáltalán semmi feleletet sem várhatunk e nagy kérdésekre.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Baka-nóták.

I.

Pohár sem cseng, verbunkost sem dudálnak,
Mégis megyünk, mégis megyünk bakának.
Magas a vár, hej, kicsiny az ablaka —
Látlak-e még, édes rózsám valaha?

Ha a hadnagy istrázsára kiállit,
Felnézek a magas égre sokáig,
Kérdezem a csillagokat szüntelen:
Mondják meg, hogy mikor lettél hűtelen?

A mig szeretsz, a jó Isten áldjon meg!
Ha megsaltál, hát akkor is áldjon meg!
Könnyen veszem én a leány-szerelmet,
Jó az Isten, majd csak ad mást helyetted!

II.

Messze jártunk, hosszú marson,
Csupa sár lett a bakkanesom,
Átázott a köpenyegem —
S talán elég volt ez nekem?

Összeszidott a káplárom,
Mért van sár a bakkanesszáron,
Kiporolta a köpenyem —
S talán elég volt ez nekem?

Odajött a hadnagy nyomba';
Lecsukatott áristomba,
Kurtavas a jobb kezemen —
S talán elég volt ez nekem?

Odakinn vig tánczra keltek,
Egy kis leányt ölelgettek;
A rózsám volt, a hűtelen!
Kellott volna még több nekem?

III.

Azt gondolod, mert elhagytál,
Ejtek csak egy könnyet?
De már ennyi képzelődést
Még sem vártam tőled.

Szerettelek, az szent igaz;
Régen volt az, régen.
Azóta te, kis angyalom,
Itt is hagytál szépen.

Ha itt hagytál, én meg rózsám,
Mentem katonának,
S eszembe sem jut busulni,
Sirmi te utánad.

Nines olyan lány a világon,
Kinél szebb ne volna,
Nines olyan csók, a melyiknél
Édesebb ne volna!

Radványi Aladár.

LEVÉL.

Naplótörödédek.

Irtá: *Prigl Olga*.

Egykedvű, vontatott lépésekben mértem végig az aszfaltot. Gondolkozni akartam, ha ugyan egyáltalán képes lettem volna arra. Vannak az embernek pillanatai, mikor az ég tudja miért, mintha megkötnék agyának más-kor szüntelen izgó-mozgó kerekeit. Memóriája nehézkes, phantáziája bárgyu, tökéletlen, az egész ember egy nagy élő semmi.

Ebben a kedélyállapotban haladtam tehát tovább, ügyet sem vetve a körültem nyüzsgő emberáradatra, mig nem éreztem, hogy valaki a hátam mögött vállon érintett. Visszafordultam. Kopott külsejű, alacsony uri emberrel állottam szemközt. Viseltes kalapját idegesen forgatta kezében s elfogult, reszkető hangon szólalt meg:

— Bocsánatot kérek méltóságos uram...

— Óh, kérem, lehetek talán valamiben szolgálatára! — felelém szórakozottan.

A kis szürke ember tiltakozólag intett kezével.

— Csak azt akartam önnel tudatni, hogy... hogy Ottill meghalt.

Elegáns őszi, téli kelmék,
kitűnő minőségű
vásznak,

ágyterítők, függönyök,
kész női derekak (blousok.)

Selyem és téli kendők minden kivételben,
feltűnő olcsó árak mellett.

Elismert legjobb minőségű kész
FEHÉRNEMŰEK.

Dr. Jéger-féle

alsóing és nadrágok.

Elegáns esőernyők, nyakken-
dők, harisnyák és kesztyűk.

BECZKAY LAJOS

Nagyváradon, Szt.-László-tér

A „MENYASSZONY“-hoz.

A katolikus autonómiai kongresszus kilenczes albizottsága a főrendiház tanácsstermében Szapáry Gyula gróf elnöklete alatt tegnap délelőtt tartott ülésében befejezte az előadói javaslatot és némely módosítással elfogadta azt. A hitelesített tervezet most közöltetni fog a bibornok hercegprimással, aki felkéretik, hogy azt a püspöki karral közölni kegyeskedjék; ugyancsak közöltetni fog a tervezet a vallás és közoktatásügyi miniszterrel is, hogy észrevételeit a kilenczes albizottság munkálatára megtehesse. Az esetleges észrevételek közöltetvén a kilenczes albizottsággal, az ezeket tárgyalni fogja. Az ülés végén Hornig Károly báró veszprémi püspök Szapáry Gyula gróf elnöknek köszönetet szavazott azért a szakavatottságért, amelylyel az albizottság tanácskozásait vezette. Szapáry Gyula gróf elnök pedig a bizottság nevében megköszönte dr. Hoványi Gyula előadónak ügybuzgó fáradozását.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 1.

Alelnök-választás.

Szitáló esőben csöndesen szállingóztak be a képviselők, a kik a szabadelpártpárt tegnap esti konferenciájának egy incidenséről beszélgettek.

Eszerint az öreg Podmaniczky felhívta a konferencián együtt levő elvtársakat:

— Kérem, sziveskedjenek az alelnökségre jelöltet ajánlani.

Mélyszégyes csönd.

— Azt hiszem — szólal föl Bánffy miniszterelnök, — újból Berzeviczy Albert képviselő urat fogjuk megválasztani.

Csőnd.

A csöndben Szilágyi Dezső öklével az asztalra üt, aztán fölündülten kimegy a teremből s becsapja maga után az ajtót.

Tartós csönd.

— Kimondhatom, — szól az öreg Podmaniczky, — hogy az értekezlet egyhangulag Berzeviczy Albert urat jelölte az alelnökségre?

Még egyszer csönd.

Erről beszélgettek ma a folyosón, amíg bent Szilágyi a napirend során elrendelte az alelnöki tisztségre a szavazást.

Csak a kormánypárt szavazott.

Az ellenzék, igen helyesen, nem vett részt e komédiában.

Csak két szélsőbali, Barabás Béla és Bartha Ödön szavaztak, még pedig Horánszkyra.

Beadatott összesen 107 szavazat, ebből 105 szavazat Berzeviczyre esett, míg 2 Horánszkyra.

Következett most a bizottsági tagok választása, melynek eredményét csak a legközelebbi ülésen fogják kihirdetni.

Megint napirend.

Bánffy miniszterelnök: Miután kedden Ó Felségének lesz nevenapja, szerdán pedig az Erzsébet királyné emlékét megörökítő törvényjavaslatot tárgyalja a főrendiház, ajánlom, hogy csütörtökig ne legyen ülés.

Hentaller: Csütörtökön lesz a nemzeti gyász.

Polónyi Géza: A miniszterelnök munkarendje nyílt bevallása annak, hogy a kormány nem akar dolgozni. Nincs értelme, hogy hétfőn és szerdán miért ne dolgozzék a Ház. Most kellene előállni az önálló vámtérületre vonatkozó törvényjavaslatokkal és az új szünetet a felelősséget a kormányra hárítja.

Lukács Gyula azt indítványozta, hogy október 6-án a nemzeti gyász napján se tartson a Ház ülést. Ha október 4-ike a loyaltás ünnepe, úgy október 6-ika a kegyelet ünnepe. (Zajos tetszés a szélső balon).

Bánffy Dezső báró: Hozzájárul ahhoz, hogy a legközelebbi ülés pénteken legyen, a nélkül, hogy az indokolást magáévé tenné. (Zajos derűltég minden oldalon).

Hentaller: Pénteken bornyu nyuzó péntek lesz.

Az elnök kijelenti, hogy a legközelebbi ülés pénteken lesz, a mikor a belügyminiszter felel Sima Ferencnek.

Hentaller: Hisz azt elővezetik valahol most. (Derűltég).

Az elnök: Felel Sima Ferencnek a csongrádi főszolgabíró és szegedi törvényszék illetékelen beavatkozása dolgában és Mócsynak a serdülo ifjúság erkölcsének védelme ügyében tett interpellációjára.

Az ülés fél kettőkor ért véget.

A ruthének érdekében.

Hogy mily nehéz feladattal állanak szemben azok, kik czélul tüzték ki maguknak a ruthén nép szánandó nyomorán segíteni, azt legjobban bizonyítják egyes egyének nyilatkozatai, kik egymagukban akartak a helyszínén tetteleg valamit lendíteni az ügyön. Elszőrnyülködve beszélnek a reteusioról, melyet kísérletük okozott a nép kifosztogatása, csalásából élő lengyel zsidóság között. Ebandáktól, melyeknek előőrsei már a felvidéket is bekalandozta, még az élete sem volt biztonságban annak, ki elég merész volt manipulációjuk ellen működni. A bosszu nyomai ott voltak a füstölgő asztagokban, gazdasági épületekben, melyeket valaki felgyújtott, vagy azokban a szerencsés véletlemben, melyek folytán egy-egy népbarát a golyót kikerülte.

A lángoló kazlak s az éj csendjében felhangzó fegyverdörejek azt a tapasztalatot nyújtották nemcsak a Beregben, Máramarosban elszórtan lévő lelkeseknek, hanem mindazoknak is, kik a ruthén nép sorsát szívükön viselik, hogy itt az egyéni működésnek egyidőre félre kell vonulnia, itt csak a nagy eszközökkel rendelkező jogi személyek állhatnak szembe a veszedelemnek, első sorban tehát maga az állam.

És ez a szembeszállás az állam részéről már meg is történt. A kísérletezésen szakértők állításai szerint már túl vagyunk, amennyiben az összes eddig alkalmazott eszközök fényesen beváltak.

A Szolyván tartott helyi bizottsági gyűlés tanuskodik erről, mely az eredmények felett általában megelégedését fejezte ki.

Az alkalmazott eszközök egyik leghatalmasabbja volt a parcellás bérleti rendszer alkalmazása a kincstári birtokokon. Szolyván alakult az első kísérletképen, csak egy évi időtartamra s csak most, amidőn e rendszer bevált, adják ki a parcellákat több évre. 23000 frt bérösszeget fizetett le az a nyomorban sinylődő, elcsigázott 4132 ruthén bérlet a kincstárnak 2—6 frtos részletekben.

Darányi földmívelésügyi miniszter, aki ezen akciónak a tényleges vezetője, a sikeren felbátorodva, most már minden eszközt megragad, mely által e vidéket gazdaságilag föllendítheti. Mindenekelőtt a vidéken állatállományt

— Ottl meghalt, — ismétlém, bambán nézve az idegen szemei közé.

— Igen Ottl, az én leányom Szánthó Ottl. Hát már nem tetszik rá emlékezni uram?

— Tehát ön Szánthó Tamás s itt fön van a fővárosban. Igen, igen. De az lehetetlen, hogy Ottl meghalt. Hisz alig egy hónapja kaptam felőle értesítést a zeneakadémia igazgatóságától, melyben fényes előmeneteléről tettek jelentést.

— Ugy van biz az uram, Ottl meghalt. Az anyja betegsége, a száraz hektika vitte el. Pedig olyan jó, olyan szép volt, — tevé hozzá halkán.

Kalapját még mindig a kezében tartogatta, gyér haja libegett a szélben.

— Tegye fel a kalapját, — mondám részvétellel.

Az öreg sóhajtott egyet, de azért csak megfogadta a szót.

— Jöjjön velem, — folytatám s a karjába kapaszkodtam. Beszéljen kérem!

A kis szürke ember remegett s arcán látszott, hogy gondolatait akarja rendbe szedni.

— Igen uram, egy hónapja lett beteg, — kezdé végre, jól emlékszem rá, november harmadika volt. Csunya, ködös idő, csakugy vaczogtam az irodából hazajövet. Ottl nem találtam otthon. Tetszik tudni kérem, privát órákat is adott az angyalom, kellett a pénz... Tudtam, hogy ily időtájt a tanácsosék kis leá-

nyának ad leckét zongorából. Elébe mentem. Az Andrassy-ut sarkán találkoztam vele, már jött hazafelé. Sietett. Arcza piros volt, szemei égtek s úgy pihegett minden lélegzetvételnél. Mondtam, talán lassabban is mehetnénk, el talál fáradni. Édesen kacagott a szentem s azt mondta, ő sohasem fárad el, — soha! És csak beszélt, beszélt egyre.

Olyan különös volt. Otthon kinyitotta az ablakokat, — azt mondta nagyon tikkadt benn a levegő, leült a zongorájához s vagy tizszer eljátszotta rajta, hogy: »selyemkendő volt a lelkem« — mindig azt az egyet. Édesen, bú-bájosan játszott, az utcán megállottak az emberek s én kértem, ne csináljon feltűnést. Szegény kis angyalom, meg is neheztelt érte. Betette az ablakot s kért, hagyjam magára, menjek feküdni.

Szót fogadtam, de az álom került. Fölkeltem s lábujhegyen az ajtóhoz lopózkodva hallgatództam. Pedig kérem nem szokásom, de hát mikor azt a leányt úgy féltettem! Tudtam, hogy még mindig ébren van, a lámpavilág keresztül virított hozzám a kulcslyukon. Nem állhattam meg, hogy be ne szóljak: Ottl!

Meg se mozdult. Az asztalnál ült s egészen bele volt hajolva.

— Ottl! — szólítottam újra s most erősebb hangon, feküdj le kérlek!

— Rögtön apám! — felelé, de föl se nézett. Másnap sápadt volt s ideges. Szórakozott

annyira, hogy előadásra menet még a pelerinjét is otthon felejtette. Ugy vittem utána, pedig kérem oly nyirkos volt az idő.

— De talán untatom is méltóságos uramat, — veté közbe az öreg, félénk tekintet vetve rám.

— Sőt ellenkezőleg, — felelém, önkénytelen megszorítva a kis szürke ember karját.

S valóban nem hazudtam, imént bémult agyam tisztulni kezdett. Magam előtt láttam Szánthó Ottl, kinek nagy barna szemei oly sokat tudtak egy tekintetükkel is mondani. Különbben ismertem őt tiz éves kora óta. Az apja napidíjas volt a megyén, hol én akkortájt főjegyző voltam. Gyakran láttam a kisleányt a megyeház folyosóján álldogálni, honnan az apját várta. Finom, gyöngéd megjelenése ellenállhatatlan simphátát költött bennem. Sajnáltam lenni hagyni kopott diurnisták között. Tehetség is volt külsőben, remekül tudott énekelni. Művészdől képezhetünk belőle, — gondolám. Igen, kár ezért a kis gyémántért.

Beszéltem az apjával s elvállaltam a kiképzetését. Az öreg napidíjas rendkívül hálás volt érte. Az ő leánya nem is született azért, — mondta büszkén, hogy majd b-lőie is egy nyomorgó, szegény asszony legyen. Anyját is a küzdés sorvasztotta el s vitte sírba.

Szánthó Ottl valóban tehetség volt, a tanárai nem győztek magasztalni. Az öreg napidíjas könnyezve diésekedett vele.

akar létesíteni, melynek hiányát a bérelt parcellákon megindult földművelés sajnos nélkülözi. A szerencsétlen nevelési rendszer, mely egyszerre jött be a zsidó uzsorással az országba, megfosztotta a ruthén parasztot a poroszka lovaitól, szarvasmarhájától s hovatovább mindenétől.

Uj állatállomány létesítése céljából tehát a miniszter a hegyvidéki nép között részletfizetésre üszöket fog kiosztatni és a községek bikalétszámát emelni fogja.

A gazdasági ismeretek terjesztésének igen nagy szükséggel bíró munkáját az egyes kisbirtokokon létesítendő mintagazdaságok vállalják magukra.

Az uzsora kiirtását, mely által a nép pénzügyileg is fellendül, csak egy erős hitelszervezet segítheti elő. Ezt a földművelésügyi miniszter hitelszövetkezetek által véli megoldhatónak.

*

A galicziai bevándorlás ellen, mely már-már a felvidékieket is elárasztja a népnomort okozó csöcselékével, a felvidéki egyesületek is sorompóba lépnek. A kassai kereskedelmi iparkamara a felvidék összes kereskedelmi kamaráihoz, ez ügyben, a következő felhívást bocsátotta ki:

Bármennyire legyünk is áthatva a keresztény vallás magasztos tanaitól, bármennyire hódoljunk is a szabadelvűség nagy és dicső elveinek, lehetetlen, hogy honfiai aggodalommal ne nézzük azt a mértani arányban bekövetkező népesség-szaporodást, melyet a vagyontalan lengyel zsidóknak hazánk határszéli vármegyéibe való tömeges bevándorlása előidézt. Jóra való, munkás, kulturfejlesztő népelemeknek a szent korona birodalmának területére való bevándorlását bölcs királyok mozdították elő minden időben és olyanok letelepedését szívesen látta a nemzet. De jóra való, munkás, kulturfejlesztő elem-e a hazánkat sáskamódra ellepő szegény lengyel zsidóság? E kérdésre bizonyára minden objectiv szemlélő nemmel fog felelni. De akadémikus fejtegetések, hírlapi cikkek és a szószékről terjesztett kárhözatos antiszemitikus agitáció nem képesek a bajt orvosolni. Törvényhozási intézkedésekre van szükségünk, ha azt akarunk érni. Mielőtt ezen intézkedések provokálnának, hiteles adatokat kell szereznünk alaptételünk igazolhatása céljából. E célból hivatalos tisztelettel a következő kérdéseinkre szíveskedjenek mielőbb alapos részletességgel válaszolni: 1. Milyen tapasztalatai vannak hatósága területét illetőleg a lengyel zsidók bevándorlásának mérve tekintetében? 2.

Milyen hatással van ezen bevándorlás az iparra, kereskedelemre és a földműves nép jólétére? 3. Milyen eszközökkel véli a bajt orvosolhatni?

Orvosi-kör orvos nélkül.

— Tizenhét község panasza. —

Dr. *Angya* tanár a budapesti orvos-egyetemen nemrég az Istóczy sajtótárgyalás alkalmával akként nyilatkozott, hogy az állatok egészségügyére ugy az állam, mint a hatóságok nagyobb gondot fordítanak, mint az emberek egészségére.

Nem valami nagy szakismeret kell hozzá, hogy a tudós tanár szavainak igazságát belásuk, hisz aki egy kevésse figyelemmel kíséri a földművelésügyi miniszterium kebelében fennálló »rendelet-gyár« kiadásait. Alig van nap, amikor egy-két körrendelet nem érkezik a hatóságokhoz az állatok védelmére.

Nem vonjuk kétségbe az állategészségügy fontosságát, de a lakosság egészségügyét még fontosabbnak tartjuk.

Ez készlet arra, hogy felszólaljunk azon helytelen állapotok ellen, a melyek itt közéletünkben, az u. n. p.-szent-mártoni orvosi-körben fennállanak.

Ennek az orvosi-körnek csak a neve: pecze-szent-mártoni, mert az illető orvos a körön kívül, Nagyváradon lakik.

Az orvosi-körhöz 17 község tartozik és pedig Pecze-Szent-Márton, Harangmező, Almamező, Oláh-Apáti, Nyárló, Kardó, Somogy-Uzsopa, Csehi, Hájó, Rontó, Betfia, Fugyi-Vásárhely, Fugyi, Kis-Kér, Nagy-Kér, Alpár és Pecze-Szöllős.

Egyes községek Nagyváradtól igen távol esnek; pl. Somogy-Uzsopa 40, Betfia, 20, Nyárló 24, Harangmező 22, Almamező 17, Kardó 16, O.-Apáti 9 kilométerre fekszenek Nagyvárad határától.

Az orvos, megyei határozat alapján, költözött be Nagyváradra, azon czímen, hogy a kör községeiben sehol nincs az orvos részére alkalmas lakás.

Mint tudjuk, Pecze-Szöllősön már ki van építve az orvos részére a lakás, azonban az orvos költözése még mindég késik.

Pedig a kérdés nem oly egyszerű, mint gondoljuk. A törvény szigorúan előírja, hogy aki orvosi gyógykezelés nélkül, hosszabb beteg-

ség után hal el, hozzátartozói büntetve lesznek.

Megtörtént az az eset, hogy amikor egyik, másik szegény embert kérdőre vonták, miért nem hívott orvost beteg gyermekéhez, azzal védte magát, hogy 4 frtot kellett volna egy szekérért fizetni, a melyen az orvos meglátogassa. Az egész háznál sem volt a szerencsétlen embernek 40 krajczárja. És ilyen körülmények között tessék azt az embert büntetni. Ilyen és számtalan hasonló eset mindennapi az orvos nélküli orvosi körben.

Azokra a szállongó hírekre, a melyekkel az orvosnak Nagyváradon való lakását összefüggésbe hozzák, nem akarunk ráteretni; de a közegészségügy és a közérdek szempontjából felhívjuk az alispán ur figyelmét.

Tizenhét község lakossága sürgősen kívánja, hogy a körorvos mielőbb kiköltözzék a körbe s egy nagy vidéken teljesítse fontos kötelességét.

Hogy áll a Dunkel-per?

— A közönség tájékozására. —

Annak az érthetetlen rendeletnek, a melylyel a hir szolgálatot a városházán a polgármester eltiltotta, az a rossz következménye van, hogy egyik-másik hírlaptudósító kellőleg nem győződhet meg az ügyek állásáról és megírja tudósítását akként, mint hallja.

A Dunkel-féle perről is, valószínűleg ezen ukáz folytán jelent meg egyik helybeli lapban az a téves közlemény, a mely 115,000 frtos per elvesztését jósolja a városnak. Azt állítja ugyanis, hogy a 115,000 frtos pert jogerős táblai ítélettel már elvesztette a város és valószínűleg a kir. Kuria is helyben fogja hagyni az előző két egybehangzó határozatot. Továbbá, hogy a v. főügyész az iratok gondos áttanulmányozása után meggyőződött arról, hogy megtörténhetik az az eset, hogy ismét elfogja vesztetni a város a pert és az által négyszer akkora összeget vesztenek el, — a békés megegyezést ajánlja.

Más lapnak a dolgaival nem törődünk, de mivel ezen közlemény folytán 30,000 frtos békés megegyezésről van szó, a közönség tájékozása és megnyugtatása végett a Dunkel-per állását a következőkben ismerteljük:

A hat Dunkel-örökösnek egyenkint 5000—

Kis pártfogoltommal később kevesebbet érintkezhettem. Egyszer, kétszer láttam S kümben, mikor szünidőre hazalátogatott. mban. lönös, évről-évre elfogultabb lett irányo. Szép metszésű ajka reszketett, ha velem kellett beszélnie, arcát minden szavamra sötét pirosság öntötte el. Egyszer kértem, énekelt már előttem valamit. Belekezdett s trillázott mint egy kis fülemile, de végén olyan zokogás fogta el, hogy alig bírtuk ketten is megvigasztalni.

Becézgetve simogattam puha barna haját, bársonyos arcza ráhajlott a kezemre s én nem tudom, de úgy éreztem, mintha csak megcsókolta volna.

Sokáig előttem volt ez a jelenet, annak a gyermekleánynak a képe mélyen vésődött a lelkembe. Ugy gondoltam reá, mint egy ideálra, egy szentre, ki itt a földön jár ugyan, de ki inkább csak egy tünemény, kit bámulnunk szabad csupán, nem pedig úgy szeretnünk, mint a többi földi asszonyokat.

Azóta idestova három esztendeje, hogy nem láttam. Három esztendő nagyot fordított, legalább az én sorsomon. Ott hagytam a megyei élet küzdelmeit, összejártam a külföldet s hazajövet a kormány kegyes volt kinevezni államtitkárnak a földművelésügyi miniszteriumba. Családom rajta volt, hogy nősüljek. Választottak is számomra leányt, a ki azt mondják szép is, előkelő, gazdag is. Nem volt

ellene kifogásom s eljegyeztem őt minden

előző ismeretség s lángoló szerelem nélkül. . . . A kis szürke öreg biztatásomra folytatni kezdte elbeszélését:

— Délután nem mehetett előadásra, olyan lázas volt, Reszketett egész teste s nem tudott a lábán megállani. Kértem, feküdjék le s aznap én se mentém a hivatalba. Ott ültem az ágya mellett s láttam, hogy ez jól esik neki. Kért, nyitnám ki az íróasztala fiókját, benne van egy megkezdett levél. Megtalálom mindjárt, ott van legfelül, szép elefantszínű papírra írva. Olvassam el, jó lesz-e az ugy, majd aztán fölkel és tovább folytatja:

Átfutottam a sorokat s mondhatom keveset értettem belőlük. Ottul leolvasta az arczomról:

— A méltóságos urnak gratulálok, — tegnap a tanácsoséknál láttam az eljegyzési kártyáját. . . . Mondd kérlek jól van-e — sürgetett.

— Szép, nagyon szép, de ezt már csak holnap folytatod tovább kedvesem, ma gyöngye vagy hozzá. . . .

— Gyöngye, dehogyan vagyok gyöngye! — kiáltott fel ingerülten. Felöltözködöm!

Az asztalhoz vánszorgott, de csakhamar ledobta a tollat. De nehéz a fejem, — sóhajtott.

Orvosért mentem, bár csak nagy nehezen tudtam rávenni Ottit, hogy elfogadja. Az orvos

hülés okozta tüdő-katharust konstatált. Egy néhány nap alatt elmulik. — mondta, — ő bizik benne. Én is megnyugodtam.

Haj de szegény angyalom rohamosan rázta a fejét. Rendkívül gyöngye szervezet, s idegek, a folytonos láz, — uram nem sokat remélhetünk, — egy szép napon csak azzal állt elő.

Kérem, közel voltam a kétségbeeséshez. Örjögölvő tett a gondolat, elveszithetni őt, egyedüli kincsemet, mindenemet. . . csakugyan vége lett, — mormogta elégikusan, hanem azért a legutolsó perczig irt, jegyzett mindennap egy-egy szót, vagy vonást, abba a huszonöt nap előtt kezdett levélbe. Mindig ott volt az a párnája alatt, senkinek a viláért meg nem mutatta volna, azt azonban lelkemre kötötte, hogy halála után kézbesitem önnek.

Az öreg kotorászni kezdett kabátja belső zsebében:

— Magammal hordodtam azóta mindig, — itt van. Vegye ugy, mint egy haldokló utolsó sóhaját.

. . . Szegény kis művész, miért kellett a te csillagodnak lefutni, mielőtt teljes fényben ragyoghatott volna! Vagy tán szellemed most is itt van mellettem, s kísérni fog mint gyöngéd susogás, mely a szellő zizezésével olvad össze, mint virágillat, fájó gerlebugás. . .

Merőn néztem az elefantszínű borítékot, melynek egyik sarkára apró, reszketeg betűkkel e rövid szó volt írva: »neki.«

5000 frtjuk volt. Dunkel Berta ez összeget hiánytalanul felvette. A többi örökösök szintén felvették egy részét az öt-öt ezer frtnak.

Dunkel Piroska és Dunkel Dezső (ez utóbbi örökségét eladta) pert indítottak a város ellen s egyenkint mintegy 2700 frtot meg is nyertek mindhárom forumon. A város már ki is fizette ez összeget részükre.

Ennek a pernek az eldölte után indították meg az örökösök a város ellen a 115,000 frtos pert. Ámde ebben a perben még a kezdetkezténél vannak, hisz a törvényszék sem ítélte benne.

Az örökösök azonban, mint a városhoz intézett beadványukban mondják, hajlandók a 115 ezer frtos peritől elállani, ha a város velük 30,000 frtban kiegyezik. A polgármester ezt a beadványt adta ki a városi főügyésznek azzal, hogy az általa már különben is ösmert ügyet tanulmányozza s tegyen róla véleményes jelentést.

Közbevetve megjegyezzük, hogy a másik három örökös: ifj. Dunkel Ferencz, Dunkel Ilona és Dunkel Augusztia szintén csak egy részét kapták meg az 5—5 ezer frt örökségüknek.

Dus László v. főügyész a már jogérvényes, sőt kifizetett per tanulmányozása közben úgy találta, hogy a 115 ezer frtos per elvesztésétől nincs mit félni Nagyvárad városának s így a harmincz ezer frtos kiegyezés káros volna a város részéről, az azonban nagyon valószínű, hogy — miként Dunkel Piroska és Dezsőnek — a három (Ferencz, Ilona, Augusztia) örökösnek is megítéli a bíróság az 5—5 ezer frtból még fel nem vett összegeket, vagyis a háromnak egyenkint mintegy 2700—2700 frtot. Ezen meggyőződésből kiindulva véleményezte, hogy békés egyezségútján a három örökösnek ezen összeget ajánlja fel a város. Tehát mintegy 8—9 ezer frtről van szó.

Különben úgy halljuk, hogy a 115 ezer frtos pert már két örökös elejtette.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Felkérjük előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, annak mielőbbi szives megújítására, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

* **Az Immaculata-intézet magas vendége.** Tegnap számunkban emlékeztünk meg arról, hogy dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök magas látogatásával tüntette ki az Orsolya-szűzek által vezetett nagy leánynevelő intézetet. Ma ő Eminenciája ismét egy hasonló irányú nőnevelő intézetet tüntetett ki látogatásával. Ugyanis tegnap megjelent bibornok-püspökünk a német-utcai Immaculata-intézetben, melyet éppen most nagyobbított meg a saját költségén. Ő Eminenciája a legnagyobb figyelemmel vizsgálta meg mindent a kibővített jó hírnévű leánynevelő intézetben és mindent kifogástalannak találva, a látottak felett teljes megelégedését nyilvánította.

* **A hadapródok a templomban.** A nagyvárad honvéd hadapród iskola épületében a kápolna csak október második felében lesz teljesen készen. Hogy a növendékek addig is hallgathassanak szentmisét, az iskola parancsnoksága felkérte Dencs János tb. kanonok, esperes-plébánost, hogy vásár és ünnepnapokon az olaszii plébánia templomot engedje át a

növendékek részére. Az esperes-plébános ur a kérelemnek szives készséggel tett eleget. A növendékek minden vásár- és ünnepnap reggel nyolcz órakor szentmisét hallgatnak, a melyet az intézet lelkésze és hitoktatója: *Aranyossy Celestin* tart. Ma, vasárnap reggel 8 órakor először jelennek meg az apró hadfiak az olaszii plébánia templomban.

* **Olvasós Boldogasszony.** Ma van Olvasós Boldogasszony ünnepe, mely mint ősrégi magyar ünnep a Károly király temesvári diadala emlékeztetése tartatik az egész világon. Ez ünnepen kívül október hó minden napján az olvasó imádságot mondják a hívek az összes plebániai templomokban.

* **A debreczeni kir. tábla elnökének kitüntetése.** A debreczeni kir. tábla elnökét *Fuky Gyulát* azon alkalmából, hogy az igazságszolgáltatás terén hosszú ideig tartó működése után nyugalomba vonult, szép kitüntetés érte. Ő Felsége a másodosztályú vaskorona rendet adományozta részére. A hivatalos lap tegnapi számában közli a kitüntetést.

† **Zeley kanonok a ravatalon.** A nagyvárad i. szert. káptalan Istenben boldogult tagjának: *Zeley Jánosnak* hült tetemei már díszes ravatalon nyugosznak. A kanonoki lak egyik feketével bevont termében a díszes menyegző alatt elhelyezett masszív érczkoporsót égő gyertyák özőne veszi körül. Az előzetes beszterelést *Vinkler József* vál. püspök, a káptalan tagjainak, a központi papságnak és a növendékpapoknak jelenlétében végezte. A temetés ma, vasárnap délután 4 órakor lesz. A háznál dr. *Schlauch Lőrincz* bibornok-püspök tartja a gyászszertartást. A jeles főpap hamvait az olaszii nagytemetőben a már elkészített sírboltba helyezik örök nyugalomra.

* **Önkéntesek vizsgálai.** Nagy a szomorúság a közös hadsereg önkéntesei között. Megirtuk mi is a múlt héten a vizsgák eredményét, mely szerint a második évre öt önkéntest tartottak vissza. Tegnap más hír jött ez ügyben. Megjött a napi parancsban, hogy nem öt hanem tíz önkéntest tartanak vissza.

* **A magyarok párisi kirándulása.** Virányi Ágoston a magyarok párisi társas kirándulásának ügyvivője jelenleg Nagyváradon időzik. Ez alkalmából f. évi október 3-án, hétfőn délután 5 órakor a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara helyiségében, a kirándulás szervezési munkálatainak megbeszélése céljából ülést tart a rendezőbizottság a szükséges intézkedések megtétele céljából.

* **Bimbó-hullás.** Zedleck Róbert nagyvárad vaskereskedőt és nejét fájdalmas csapás sújtotta. Egyetlen fiacskájukat, a család egész boldogságát pár nap előtt gyilkos betegség támadta meg. Az aggodó szülők félve lesték a kigyúlt piczi arczon a láz pirját s remélték, hogy a gyenge fizikum megbirkózik a betegséggel. Reményük sötét gyászszá vált. A kicsike tegnap reggel kiszivedett. A család a következő gyászjelentést adta ki.

Zedleck Róbert és neje szül. Pontelli Mária úgy a maguk mint számos rokonok nevében is, fájdalomtól lesújtva tudatják, szülői szívük meleg szeretetével dédelgetett egyetlen fiacskájok *Róbertnek* életének 7-ik évében 4 napi súlyos szenvedés után f. hó 1-én, reggeli 5 órakor történt gyászos elhunytát. Kis halottunk hült tetemei f. hó 2-án, délelőtt 11 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartásai szerint tartandó ima után Kossuth-utca 17. számú gyászházból a központi temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre a család rokonai, barátai és ismerősei bánatos szívvvel meghívotnak. Nagyvárad, 1898. október hó 1. Nyugodjék csendesen.

* **Mikor zárják el a vízvezetékét?** A nagyvárad vízvezeték kibővítésének munkálatai miatt, a vízvezeték még mindég nem szolgáltat elég vizet s a míg a munkálatokat befejezik, naponként bizonyos ideig a vezeték elzárják.

Az igazsághoz hiven megemlítettük, hogy pl. tegnapelőtt a meghirdetett idő elérkezte előtt már elzárták a vezeték s e miatt sokan viz nélkül maradtak egész napra. Elismeréssel emlíjük meg, hogy tegnap már nem ismétlődött ez a kellemetlenség s a kitűzött idő után zárták el a vezetékét. — Mára vonatkozólag a következő értesítést vettük a kapitányi hivaltól:

A vízmű telepen folyamatban levő munkálatok miatt a vízvezeték ma azaz vasárnap reggeli 9 órától délután 5 óráig az egész város területén elzáratik. A holnapi napra vonatkozólag a város közönsége a kora reggeli órákban, dobszó útján fog értesítettetni, Nagyvárad, 1898. október 2-án. *Rendőrkapitányi hivatal.*

* **Díszes esküvő.** Nagy számu előkelő, díszes közönség jelenlétében tartotta tegnap délután esküvőjét a v.olaszi-i plébániai templomban *Csiphés Sándor* kir. adótiszt bájós arájával: *Zieher Paula* kisasszonnyal. A nászvendégség megérkezésekor a székesegyházi énekkar, melynek a bájós menyasszony is pár évig kitűnő tagja volt, tisztelete jeléül elénekelte *Seyler*: O sanctissima kezdetű remek darabját. Az esketés előtt és után *Dencs János* tb. kanonok igen szép beszédet intézett az ifju párhoz s a nászvendégekhez. Násznagyok voltak: *Kovács Dénes* kir. adóhivatali pénztárnok és *Kelemen Kálmán* városi fogyasztási adóhivatali főnök. Az esküvő után gazdag nászlakoma volt a kedves menyasszony nagyszüleinek vendégszerető házában.

* **III. Béla király és nejének ünnepélyes temetése.** Tegnap történt meg az oly nevezetes királyi pár földi maradványainak elszállítása a muzeumból a Mátyás-templom sekrestyéjébe. A temetés október 21-én fog végbemenni a lehető legnagyobb fényvel és pompával. A beszterelést *Vaszary Kolos* biboros érsek hercegprimás végezi a püspöki kar több tagjának és a ciszterezita-szerzet előjárójának segédletével. A temetésre az összes fővárosi polgári és katonai hatóságok, külföldi képviselők hivatalosak s képviselőt küld a király is. A meghívókat a miniszterelnökség küldi szét.

* **Változások a helyi zsurnalisztikában.** Október elsején több féle változás állott be helybeli hírlapirodalmunkban. A *Szabadság* szerkesztését maga a szabadelvű párt elnöke *Hlatky Endre* vette át, ki sokoldalú képzettsége által bizonyára emelni fogja a szabadelvű párt hivatalos lapjának nivóját. A *Nagyvárad*-hoz *Sas Ede* jött el Budapestről szerkesztőnek. Programját még nem ismerjük, de a személy maga régi ismerős a *Nagyvárad*-nál, hol hírlapíróvá képezte magát. Megjelent azonkívül az új lap is, a *Nagyvárad* *Napló*. Főszerkesztője dr. *Dési Géza*, felelős szerkesztő *Fehér Dezső*. Az új lap napi lap, de politikai rovat nélkül. Mint a szerkesztőség írja, nem sikerült még a kaucziót össze szedni, emiatt jelenik meg, mint társadalmi lap. A szerkesztőség különben bizik benne, hogy pár nap alatt megoldja a pénzkérdést és liberális politikai irányzattal adhatja ki a lapot.

* **Szélhámos gróf.** Táviratainkban adtunk a minap hírt, hogy Sztaniszlauban letartóztattak egy nagy stílű szélhámost, a ki gróf Koritovszky-nak mondja magát és azt hiesztelte, hogy Magyarországon 21 ezer hold földje van, Berlinben pedig négyezer hold háztelke. Erről a Koritovszkyról érdekes dolgokat irnak most. E szerint Koritovszky körülbelül 20—25 évvel ezelőtt jelent meg először Zemplénben különvonaton grófi kísérettel s megvette gróf Benyovszky-né szirmai birtokát 500.000 forintért. Első útja volt innen szintén különvonaton Egerbe menni, a hol a 300.000 frtot sem érő birtokra az egri káptalannál 500 ezret eszközölt ki. Azután Poroszországból egy csomó mágnást hozott be Zemplénbe s megmutogatta birtokait. Elkábította őket ünnepekkel s folytatása az lett, hogy a fél birtokot eladta egy millió forintért egy porosz-

nak, a jó porosz pedig nem ismerve a viszonyokat, még az ötszáz ezer forintos terhet is magára vállalta. Így spekulált ő telkekkel, óriási földbirtokkal s mindenkor különvonattal hozta poroszait. Koritovszky Konstantin, akinek a grófsága legalább is kétséges, vagy tiz-tizenöt poroszt hozott Zemplénbe, a kiket Koritovszky a birtokvételleg megcsalt s akik a mit sem érő és termő birtokról mozdulni sem tudnak. Szélhámosságának híre eljutott az Andrásy grófokhoz is, akiknek tudvalevőleg legnagyobb birtokaik Zemplénben vannak. Az Andrásyak aztán idejekorán figyelmeztették a porosz magnás ismerőseiket, hogy Koritovszkynek fel ne üljenek. Az utóbbi időben ezért nem is járt Koritovszky Zemplénbe s csak a budapesti bíróságoknak akadt vele dolga. A hivatalos lap minden héten közölte, hogy Koritovszky ingóságait árverezik hitelezői a zöldfa-utcai lakásán.

* **Tűz a huszárlaktanya mellett.** Nagy tüzilárma riasztotta fel a várost éjjel 1 óra tájban, s nemsokára fel is hangzott a kapuba ácsorgók között a rémes hír: Ég a huszárlaktanya! A laktanya ugyan nem égett, hanem a lóvásártér felőli oldalának közelében gyúladt ki egy roskadt nádas házikó. A tegnapi esti eső megnevesítette a tetőt s így a tűz komolyabb méreteket nem vett s mire a professzionatus tűzoltóság kirobogott, akkorára már a fölös számban érkezett segítség a tetőt teljesen leszedte s annak nem maradt más teendő, mint a házikót még jobban eláztatni. A tűzveszedelmet a kémény okozta.

* **Kohn Lipót a börtönben.** Megemlékeztünk már arról, hogy a belügyminiszter helyben hagyta a rendőrségnek azt az ítéletét, amelyet a május elsejei tüntetésben hozott. A rendőrség tudvalevőleg Kohn Lipótot tizenöt napi elzárásra s 150 frt pénzbüntetésre ítélte, míg társait tiz-tiz napi elzárásra s 100-100 frt pénzbüntetésre ítélte. A rendőrség az ítéletet a napokban hirdette ki s az elítéltek a büntetésüket hétfőn kezdik meg, mivel a pénzbüntetést egyikük sem képes megfizetni, Kohn Lipót harmincz, társait pedig husz-husz napra fogják elzárni.

* **Tűzesetek a megyében.** Csütörtökön délután Kis-Marján Horvát Balázs földmivelőnek meggyúladt a háza s leégett. A kár tetemes, s mivel biztosítva nem volt, a kárból mi sem térül meg. — Liptai István bekepusztai lakosnak megégett egy kazal szalmája: A tűz gondatlanságból keletkezett.

* **A komádi vásár.** Komádi nagyközségben az őszi országos vásár október hó 7. és 8-án fog megtartani s erre mindenféle jószág felhajtható lesz.

* **Rablótámadás az országuton.** A Kolozsvár felé vezető országuton tegnap hajnalban megtámadták Tóth Istvánt, aki szekerével befelé igyekezett Váradra. A támadók vándor cigányok voltak, akik kirabolták a Tóth szekerét s azután elmenekültek. A kár tetemes. A nyomozás folyik.

* **Adó a biciklire.** Kolozsvár városa az első az országban, mely megadóztatja a bicikliket. A városi tanács az új adóról elkészítette a tervezetet, mely bizonyára érdekelni fogja a nagyváradi kerékpárosokat is, mivel nálunk is felmerült már a bicikliadó tervezet. A tervezet főbb vonásaiban a következő:

Kolozsvár sz. kir. város területén minden magántulajdonban, vagy magánhasználatban levő kerékpár vagy ehhez hasonló jármű községi adó alá esik.

A kerékpáradó egy-egy naptári évre, minden egyes kerékpár után 6 (hat) forintban állapítatik meg, a mely összeg minden adóköteles kerékpár után évente január hó 1-től 15-éig bezárólag a városi adóhivatalnál befizetendő.

A kerékpáradó befizetésének igazolásául a városi adóhivatal által minden díj nélkül pléhjegy adatik ki, a mely a kerékpárra akként illesztendő, hogy az bárki által könnyen észrevehető legyen.

Idegen kerékpárosok, a kik 8 napon tul,

de egyhavi időtartamot meg nem haladó ideig tartózkodnak a városban, kerékpárjaik után erre az időre 1 (egy) forint kerékpáradót tartoznak fizetni.

* **A lekaszált fej.** Kisvárdán szörnyű gyilkosság történt. Tóth István és Kövi István kisvárdai favágók összeczivódtak a kereseten. Kövi arczul vágta Tóthot, ki fejszét fogott, de kiragadták kezéből. Kövi hazafutott, de mámoros dühében, mert Tóth a baltával fenyegette, kaszát ragadott, ismét kirohant és üldözöbe vette Tóth Istvánt, akit a kásás-tó felé eső utca végén utólért. Egyetlen csapást mért a borotva-éles kaszával Tóth nyakára, akinek felmetszette összes ereit. A szerencsétlen elvérzett és holtan vitték haza. Kövit pedig letartóztatták.

* **Meglopott földmivelő.** Kostyák Imre tegnap viradóra arra ébredt, hogy szobájából kilopták a ruháit, a fehéreneműt s készpénzét mintegy 50 frt értékben. A tettes kilétét idáig nem lehetett megállapítani.

* **Névmagyarosítás.** Weisz Ödön és Andor «Vas»-ra, Ehrenfeld Adolf és Zsigmond nagyváradi lakosok «Erdős»-re változtatták vezetékneveiket.

* **Egy waggon virág.** Egy egész virágkorzó kitélt volna abból az óriási virágmennyiségből, amit a tegnapi nap folyamán a nagyváradi vasutállomástól szállítottak Alesuth felé. Egy waggon tele rakva virágos, illatozó szegfűkkel, lilaszinben játszó havasi ibolyákkal (Cyclamen pers.) Az óriási virág szállítmány József főherceg rendeletére ment az alesuthi teli tündérvirt részére. Szállítója Farkas József váradvelencei műkertészeti telepe.

* **Szerencsétlenség tologatás közben.** Tegnap délután a Hunyady-malom udvarán végzetes szerencsétlenség történt. Az említett malom udvarán tologatta a vasuti kocsikat Braun Ignác, malom munkás s e munkálkodása közben szerencsétlenségére két kocsit közé került, a mi összeroppantotta a mellét, úgy hogy a szerencsétlen ember eszméletlenül esett össze. A szerencsétlenséget azonnal észrevették s a Braun segítségére siettek, akit azután beszállítottak a biharmegyei kórházba, ahol most ápolják. Braun állapota igen súlyos, életben maradásához kevés a remény.

A vevőközönséget értesítjük, miszerint Fábry Testvérek üzleteiben az őszi idényre kalapokban újdonságok 75 krtól 6 frtig, uri, női és gyermek Carlsbadi czipők mintegy 7—8 ezer pár továbbá keztyűk, harisnyák, nyakkendők, fehéreneműek stb. megérkeztek megtelepő nagy választékban, minek következtében különösen kalapok és czipők rendkívüli olcsó árakon árusíttatnak el, miért is mindenkinek érdekében áll bevásárlásait csakis Fábry Testvérek üzleteiben eszközölni.

Előfizetési felhívás.

Az új negyedév kezdetén bizalommal fordulunk ismét előfizetőinkhez. Támogatásuk által vált lehetővé, hogy lapunk erős posíciót foglalt, megizmosodott és jövője teljesen biztosítva lett.

Függetlenségünket így minden irányban fentarthatjuk.

Vezércikkeinkben pártpolitikát nem üzünk. Pártot is csak egyet ismerünk, a magyarság pártját, politikát is egyet istápolunk, a

magyar faj szupremációjának politikáját, mit eszmével, vagy fajjal szemben, alkuvást nem ismerve, nagyképu jelszavaktól el nem vakítva, erőnkhez képest igyekszünk diadalra vinni.

Hazafias kötelességtudásunkból ered aztán, hogy féltékenyen megőrizzük azt az alapot, melyre Szent István helyezte fajunk és országunk jövőjét, a kereszténységet, mely ellen semmi támadást meg nem engedünk — el nem felejtünk.

Tárczarovatunkban csak eredeti, vagy nagy tekintélyű külföldi folyóiratokból fordított dolgokat közlünk, más lapok dolgaira nem szorulunk.

Társadalmi cikkeink a mezőgazdák és a kisipar ügyeivel, illetve sajnos, pusztulása okaival foglalkoznak és ezek számára a legmesszebb menő védelmet követeljük, bármilyen népszerűtlenség is ezek az eszmék bizonyos klikkek előtt.

Gazdasági cikkeinket egyik előkelő gazdasági tanintézet tanárai írják.

Hir szolgálatunkat kitünő erők látják el s e rovatban amint nem bolygatjuk szenzáció vadászatból a családok beléletét, úgy nem hallgatunk el semmit, ami a közérdek javára válik, bárkinek is legyen az kellemetlen.

Távirati rovatunkat nagy áldozattal tettük olyanná, amely bármely más vidéki lappal kiállja a versenyt.

Programmunk majd minden pontja a divatos jelszók és hatalmon ülő klikkek érdekeivel áll ellentétben s csak természetes, hogy nehéz küzdelem árán és előfizetőink támogatása révén jutottunk oda, hogy végre hódítottunk annyi tért, melyen szilárdan megvethettük a lábainkat s befolyásra tettünk szert a társadalomban.

Ez tulajdonképpen csak az alapvető munka, hogy tovább is, nagyobb tert hódíthassunk a klikk érdekek elleni küzdelemben, hogy nagyobb erővel léphessünk sorompóba a pusztuló közép- és iparos-osztály érdekeiért, ebben kérjük előfizetőink támogatását.

Lapunk előfizetési ára a régi, kisebb, mint a vidéki laptársainké.

Az előfizetési árak a következők:

Helyben kiadóhiv.-ból átvéve:	Helyben házhoz hordva:
Egy évre 8 forint.	Egy évre 10 forint.
Negyed évre 2 forint.	Negyed évre 2 frt 50.

Vidékre:

Egy évre 12 forint.	Negyed évre 3 forint.
---------------------	-----------------------

A „TISZANTUL” szerkesztősége és kiadóhivatala.

EGYESÜLETEK.

Az Aquinói-Szent-Tamás-Társaság 1898. évi október hó 5-ikén, szerdán d. u. 5 órakor, Budapesten a Szent-István-Társulat gyűléster-

mében (Királyi Pál-utca 13.) *rendes havi felolvasó gyűlést* tartja. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek, Nevezetesen: a tagilletmény kérdése. 2. Dr. Szilvek Lajos rendes tag felolvasása: *A hypnosis mibenléte.*

A Magyar Tudományos Akadémia e hó 3-ikán, hétfőn délután 5 órakor tartja a nyári szünet után első ülését. Először összes ülés lesz, amelyen a főtitkár jelentést tesz a folyó-ügyekről és bemutatja a szeptember 30-ikáig beérkezett pályamunkákat. Azután az I. osztály ülése következik, amelynek tárgya: *Szász Károly* r. tag bemutatja Dante Paradicsoma VIII. feje. XXXVI. énekének fordítását.

Az ipartestületi betegsegélyző pénztár közgyűlése. Az alapszabályok 26. és 30. §§-ai értelmében köztudomásra hozzuk, hogy a Nagyvárad-i Ipartestületi Betegsegélyző Pénztár f. évi okt. hó 9-én d. e. 10 órakor az ipartestület házában rendkívüli közgyűlést tart. A betegsegélyző pénztári kiküldötteknek a rendkívüli közgyűlés tartásán névre szóló meghívókkal adatott tudomásukra. Nagyváradon, 1898. évi szeptember hóban. Az igazgatóság. Tárgy: 1. Az átlagos napibérek, illetve a heti járulékok emelése minden osztályban.

Vasutigazgatók gyűlése. Tegnap Ausztria és Magyarország vasutainak igazgatói gyűlésezték Debreczenben a kereskedelmi akadémia dísztermében, a hol a két ország vasutainak intéző férfiai találkoztak. — A tanácskozó vasuti férfiak névsora a következő: Czigly János min. tanácsos, a M. Á. V. elnök-igazgató helyettese; lovag Grimburg Rudolf udvari tanácsos, igazgató (Osztrák Állami vasut Társaság); Rath Péter vezérigazgató (Kassa-Oderbergi Vasut), dr. Eger Sándor udv. tanácsos, vezérigazgató (Déli vasut), Hrdlicska Örnagy (Banjaluka), Marx János igazgató (M. Á. V.) Wilhelm Móríc kormány tanácsos, igazgató (Osztrák-Észak-Nyugoti Vasut), R. Brám Miksa min. tanácsos, igazgató (Déli V.) Casper Emil császári tanácsos, igazgató (Déli vasut.) Rauscher Vilmos cs. tanácsos, főfelügyelő (Ferdinánd császár Északi vasut.) Szajbely Kálmán kir. tan. főfelügyelő (M. Á. V.) Dr. Domenego Moritz titkár (Déli V.) Weinberger József fogalmazó (Déli V.) Német Antal eln. titkár (M. Á. V.) Ingraff F. csász. tan. főfelügyelő (Osztr. Á. Vasut-Társaság.) Guisolan Emil titkár (O. Á. V. T.) Pascher főfelügyelő, (Cs. kir. oszt. Államvasutak.) Thalý Emil min. tan. igazgató (Pécs—Mohácsi Vasut.) Bogusz Adolf igazgató (Cseh forgalmi Vasut.) Vásárhelyi Béla minisztr. tanácsos (főrendiházi tag) igazgató (Arad-Csanádi vasut.) lovag Lisztovszky, igazgató-helyettes, (Cs. kir. Osztrák Államvasut Lemberg.) Dr. Altmann Ferdinánd, igazgató-helyettes (Cs. kir. O. Á. V. Villach.) Pfeffer Manó felügyelő (Buschterader Vasut. Csehország. Gr. Regenstreif József titkár (Cs. kir. Osztrák A. V.) Sturm Gregor felügyelő (Déli V.) Hornicsek Henrik főellenőr. (Torontáli h. é. Vasut) dr. Fellner Alajos fogalmazó (Osztr. Észak-nyugoti Vasut.) Aradi ellenőr (Szamos-völgyi vasut) A vendégek fogadtatásánál, tekintettel az országos gyászra, minden nagyobb ünnepélyt mellőznek. A vendégek egy része az Arany Bikába, másrésze az Angol Királynőbe szállt. A vasutigazgatók ma este az Angol Királynőben lakomát rendeznek.

Tegnapelőtt volt a szokásos évi értekezletük a kereskedelmi Akadémia dísztermében, melyet ezen alkalomra szíves készséggel engedett át annak vezetősége. Az ülésen *Czigly János*, miniszteri tanácsos a M. Á. V. elnök-igazgató helyettese elnökölt. Az értekezlet legelőször is az elhunyt királynéről emlékezett meg. Mélyszégyes gyászának jegyzőkönyvében adva kifejezést. Megbeszélést ezután az 1900. január 1-én életbe lépő új forgalmi utasítást. A magyar vasutak fejei a közös értekezletet megelőzőleg tanácskoztak több fontosabb ügyben. Este pedig Hauser Bertalannál, az Angol Királyné tulajdonosánál bankettre gyűltek össze az igazgatók, hol gazdag vacsorát szolgált fel Hauser kitűnő konyhája abban a szép teremben, mely párját ritkítja. Az illusztris társaság a késő éji órákig maradt együtt. Tegnap reggel az egész társaság a Hortobágyra ment ki, hol a városi tanács nevében *Király Gyula* tanácsnok kalauzolta az igazgatókat, kik Tiszafüreden vonatra szállva, estére Budapestre érkeztek vissza.

MULATSÁG.

A mai szüreti ünnepély. Minden tekintetben sikerültnek ígérkező mulatságot rendeznek ma este a nagyvárad-i iparos ifjak. E napon tartják ugyanis szüreti ünnepélyüket a »Fekete Sas« nagytermében. Az estélyre már hetek óta lázasan készült a rendezőség és olyan programot állított össze, mely mellett a közönség valóban jól fog szórakozni. Hogy mennyi mindent lehet látni és hallani majd e szüreti ünnepélyen, arról már hosszasan beszámoltunk a múlt vasárnap-i számunkban, de azért rövidesen elmondjuk még egyszer: *Látni lehet* szép pásztorleányokat, fess pásztorokat, festőies felvonulást és 200 drb ködfátyolképet, nem számítva a látottak közzé a gyümölcsössé alakított »Sas« nagy termét. Hallani lehet szép dalokat, ügyes szavalatokat és jó zenét. Végül csekély pénzbüntetést mellett lohatnak szőlőt és egyéb gyümölcsféléket; irhatnak szerelmes levelezőlapot és rakhatják reggelig a tüzes csárdást. Szóval bő szórakozást fog nyújtani ez a mulatság a megjelenteknek. Az előjelekből láthatólag nagy közönség vesz részt a szüreti ünnepélyen, de azért mi is — csupa szokásból — melegen ajánljuk a mulatni vágyó közönség figyelmébe. A mindenféle szórakozással felspékelt tánczestély 7 órakor veszi kezdetét.

TANUGY.

A tanítótestület közgyűlése. A Bihar-megyei tankerületi tanító testület minden tagját az október 10-én d. u. 3 órakor a megyeház nagytermében tartandó évi rendes közgyűlésre tisztelettel meghívom. Tárgyai: 1. Elnöki előterjesztés a múlt 3 évi tantestület működéséről. 2. Pénztári számvizsgálók jelentése. 3. A tantestületi alapszabály módosításának elhatározása. Ezzel kapcsolatban 4. Elnöki indítvány az egyleti tagok önszegélyezésének megalapításáról. 5. Karácsonyi József felolvasása: »A faiskoláról«. 6. Mártonfy Zoltán felolvasása: »Az iskolai slöjd műhelyek szervezéséről«. 7. Keleti Károly felolvasása: »A nép könyvtárakról, különösen a mai gazdasági iskolákra vonatkozólag.« 8. Indítványok. 9. Tisztújítás. A szokásos gyakorlati-tanítás d. e. 9 órakor tartatik meg. Nagyváradon, 1898. szept. 29-én. Jánosházy János, tantestületi elnök.

Igazságszolgáltatás.

A „Nagyvárad“ sajtópere. Érdekes napja lesz szerdán a sajtóbíróságnak: a »Nagyvárad« sajtó pörét fogják tárgyalni. A sajtóper tavaly indult, akkor, amikor a Nagyvárad több cikket leközölt *Faust*ról, a helyettes pénzügyigazgatóról, akit időközileg el is helyezték Váradról. Két vádlott lesz, az egyik *Fehér Dezső*, a lap akkori szerkesztője s *Láng József*, a felelős szerkesztő. Az előbbi *Rádl Ödön*, az utóbbi *Várady Zsigmond* dr. fogja védeni. A tárgyalásra a vádlottak igen sok tanut idéztek be, úgy hogy az ügy tárgyalása, ha a törvényszék megengedi a bizonyítási eljárást, egy egész napot igénybe fog venni.

Mulatós albiró. Dr. Batta Béla szegedi járásbírósi albiró fegyelmi ügyét tárgyalta ma délelőtt Czorda Bódog elnöklésével a kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa. A vádlott albiró ellen három panasz merült föl. Az első az hogy egy tárgyalás alkalmával nem ő maga vette fel a jegyzőkönyvet, hanem megengedte az ügyvédeknek, hogy ők vegyék fel. A második már ennél súlyosabb. Megtörtént ugyanis, hogy az albiró ur szűkebbkörű kompániában hajnalig mulatott s reggel 4 óra felé ittas fővel betért egy kávéházba, ahol nemcsak a kávést és a főpinczért öklelte meg, hanem végezetül bevverte a kávéház üvegajtáját is. A har-

madik vádpont az, hogy Balla drral gyakrabban is megesett, hogy egy-egy áttivornyázott éjszaka után kaptosán jött a tárgyaló terembe s azután a feleken töltötte ki álmatlanság okozta bosszuságát. Sőt egy ízben magával hozta a tárgyaló terembe a cigányprimást is, a kivel előtte való éjjel huzatott magának s megengedte, hogy a primás beavatkozzék a tárgyalás menetébe s legmagasabb tetszésének vagy nemtetszésének kifejezést adjon. Mindezekért a fegyelmi vétségért a szegedi kir. ítélőtábla, mint elsőfoku fegyelmi bíróság, feddésre ítélte a mulatós albirót. Ezt az ítéletet ma a kir. Kuria is helybenhagyta.

REGÉNY-CSARNOK.

A GORDIUSI CSOMÓ.

Németből: Gusztáv.

27

IX. FEJEZET.

Ugyanazon nap délután eljött a rendőrfőnök. Látszólag nagyon izgatott volt, mikor belépett a szobába, a melybe én elhelyezkedtem.

Észrevette kérdő tekintetemet, ravaszul mosolygott, nem is gondoltam volna, hogy annyira kitanult legyen.

— Nagyon keserves történet! — szölt, mig kabátját letette.

— Nos?

— Kezünkben van . . . A kő üsse agyon, hiszen egész banda az! Nagyszerű fogás! — meglegedetten dörzsölte kezét.

Nem értettem.

— Nagyszerű igazán! A legravaszabb rókák is kézrekerülnek, ha az ember egy kicsit szabadjára hagyja őket, mikor azután biztonságban érzik magukat, rendszeren akkor esnek a törbe. — Szép! szép! de hát kiről beszél tulajdonképen kedves barátom? — kérdeztem nyugtalanul.

— Nos hát arról a jó madárról, Bückingről — világos! — Hallja csak Bagdanoff — de mielőtt hozzá fognék, engedje meg, hogy rágyujtsak, kora reggel óta talpon vagyok.

Szíves készséggel vittem oda széket, szivart, gyufát, ő leült és csak nevetett. Ugy látszik mulatott azon, hogy mennyire kíváncsi vagyok a történetekre.

— Egész darázs-fészek! — kezdte újból. — Csinos kis csapat.

Sejtettem, de becsület szavamra ilyen gonoszra nem gondoltam.

Ügyesebb tolvajnak gondoltam! — Valóságos iskolás kölyök, a nyomorult pusztán kárörömből, botrányhajhászatból tette.

Újra rágyujtott, én meg úgy ültem ott, mint ha parázs lett volna alattam.

Tudja, hogy tegnap este azt a szigorú parancsot adtam ki a szerkesztőknek, hogy e házban történ drámáról szót se merjenek írni, legalább is addig ne, mig határozottan bizonyos nem tudunk. Ezen intézkedést az udvar iránt való tekintetből tettem, mert bizony a hercegre és az egész udvarra kinos dolog lett volna, ha a véres drámát különböző változatokban, még különbözőbb magyarázatokkal írták volna meg azon személyekről, kik az udvarnál benfentesek voltak . . . de meg részvétekből is

Meg voltam győződve, hogy a szerkesztőségek hallgatni fognak rám, mert máskor is szépen bántam velük.

Ma reggel, éppen mikor a hercegre mentem, vettem észre, hogy csalódtam. Van itt egy gyalázatos zug lap a »Heti Szemle« a szerkesztője obscurus ember, semmi képzettség, qualificatioja és máskülönben is erkölcsileg is kétes értékű ember. Szinte lehetetlen elképzelni, hogy ilyen ember hogy vállalhat magára lapszerkesztést, hogy szerkesztheti azt, de meg a közönségről is, hogy olvashatja azokat a szemétdombról összeszedett cikkeket, melyeket ő feltálat. Ez az ur, Fröhlichnek hívják, egy ideig Hamburgban lakott, külmunkatárs volt és valami ékszerkereskedése volt azon ékszerkezőből, a melyeket kártyásoktól, de különösen

pénzzavarban jutott nőktől potom áron vett meg. Mikor ott kiakoboltották, megkísérlett mindent, míg végre itt telepedett meg és e zug-lapot alapította.

Él hal a botrányokért, pedig még helyesen sem tud írni. Az ilyen képzetlen ember lebu-jokba jár friss ujságokat gyűjteni, rossz lelkű társa is van elég, a ki szedi neki a riportokat, melyek lapjában mérges nyilként sebzik meg ember-társait. Ezeket a semmirekellő lapokat már régen beszünttettem volna, kedves Bagdanoff, ha herczegnök nem szeretné őket, illetve az ujdonságokat, minden lapot nagy előszeretettel olvas végig. Az ilyen kis udvarok valóságos táplálói ezeknek.

De térjünk csak vissza! Fröhlich uram igen gyakran jön a rendőrséggel összeütközésbe, És csodálatos! a »Heti szemle« gyakran hozott olyan cikkeket is, melyek mélyen benyultak egyes családok belső életébe, melyek itt ott szörnyen felkorbácsolták a felsőbb köröket, granusitás, rágalom stb stb.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, okt. 1. (Saját tud. táv.)
A pénzügyi bizottság mai ülésén Széll Kálmán elnökölt. Neményi Ambrus adta elő a pénzügyi tárczát. Melegen pártolta a magyar hirlapkiadók szövetségének kérvényét, a hirlap bélyeg és hirdetés díjak ügyében. Lukács pénzügy-miniszter kijelentette, hogy ha nem is egészében adja meg a kérelmet, de mindenestre kedvező megoldást helyez ki-látásba.

Hegyi Antal visszahelyezve.

Vác, október 1. (Saj. tud. táv.) **Hegyi** Antal plébános ügye, mely hosszú időn keresztül folytonos surlódásaival izgatottságban tartotta a kedélyeket, egy váratlanul szép megoldást nyert, még pedig a következőleg:

Schusztler Konstantin váci püspök egyház-megyéje papságához Hegyi Antal plébános ügyében körlevelet intézett, melyben előadja, hogy a pápai határozat, mely a napokban érkezett meg a herczegprimáshoz, helyteleníti Hegyi Antal viselkedését püspökével szemben, de tekintve azt, hogy vétségéért a legsúlyosabb büntetéssel volt sújtva, hivatalától felfüggesztetett, javadalmaitól több hónapja, hogy eltiltatott s így már eléggé meglakolt, ezért békés kiegyenlítést ajánl a felek közt. Ennek végrehajtásával a herczegprimást bizta meg, ki nagy tekintélyével, bölcsességével ez ügyet bizonyára olyképen intézi el, hogy a püspöki szék tekintélye sér-tetlenül megmaradjon. E végből tegye kötelességévé a plébánosnak, hogy püspökét, azon tekintélynél fogva, mely őt mindenkor megilleti, keresse meg, hogy az elvégzett szent misékről szabály szerint számoljon el s hogy azokra a szentszéktől feloldozást kérjen.

A herczegprimás megidézte Hegyi plébá-nost maga elé s püspökével szemben tanusított viselkedéséért megfedte. Hegyi Antal ekkor arra kérte a primást, hogy levelét, mely bocsánatké-rését tartalmazza juttatná Schusztler püspök-höz. A levélben alázatosan bocsánatot kér az eljárásával okozott botrányokért és sértegetése-kért. Fogadja, hogy mindenkor canoni engedelmességet és tiszteletet fog tanusítani iránta. Elismeri, hogy intencziói a végzett szent-misék elszámolásában helytelenek voltak. Ez iránti föl-mentéséért már folyamodott Ő Szentségéhez. Saj-nálatát fejezi ki, hogy paptársait ezek miatt világi bíróság elé hurcolta, mélyen fájtalja to-vábbá, hogy a mise pénzek, az alapítványok

kezelése körül sok szabálytalanságot és vissza-élést követett el s végül még egyszer ünnepe-lyesen bocsánatot kér.

Schusztler Konstantin püspök a bűnbánó levélre adott válaszában kijelenti, hogy Hegyi Antal plébános bocsánatkérését elfogadja s atyai szívvvel megbocsát. Hegyit feloldja végleg a felfüggesztésbüntetése alól s őt még holnap az az október hó 2-án plébániai hivatalába ün-nepélyesen visszahelyezi.

Dreyfus-ügy.

A párisi lapok egyre-másra gyártják szenzációsabbnál-szenzációsabb híreiket, leleplezéseiket a Dreyfus-ügyben, melyek-ben önmaguknak néha, egymásnak azon-ban legtöbbször elletnmondanak.

Különösen kedvencz tárgyuk a Páris-ban ismét feltűnt Walsin-Esterházy sze-mélye, aki hogy ott ismét megjelenhetett, abban igen nagy része van az Observer és Dail-News redaktiójának, mely őt az általános anyagi tönkéből egyidőre kirán-totta. Az ilyen megfizetett, szerfőlött ér-dekes, Walsin-Esterházy-féle leleplezéseket, kijelentéseket azután lázas izgatottsággal lesi nemcsak Páris, hanem az egész vi-lág és hitelt is ad neki.

Budapest, okt. 1. (Saját tud. táv.)

A »Figaro« mult hó 30-án kelt cayerrei táviratot közöl, a mely szerint Dreyfus semmit sem tud a franciaországi esemé-nyekről és még őrei sem olvashatnak uj-ságot. Dreyfus különben egészséges.

Az »Aurore« és a »Matin« Strong an-gol ujságírónak Esterházyval való beszél-getését és Esterházynak két kiadatlan le-velét közli. E levelek egyikében valami petárdáról van szó, a melyet Esterházy későbbre tartogat. Strong azt mondja, hogy ez a petárda Esterházynak az a vallo-mása lesz, hogy ő a bordereau szerzője. A másik levélben ezt mondja Esterházy: »Cserben hagytak, tehát jogom van maga-mat védeni«.

A »Gaulois« egy interviewot közöl, a melyben Manau főállamügyésznek egy barátja azt mondja, hogy Manau ugy fogja föl föladatát, hogy csupán annak a körülménynek a megvizsgálására kell szo-ritkozni, vajjon Henry vallomása új tényt képez-e az ítélet megsemmisítésére nézve és hogy a dossier-ről egyéni véleményét kell közölnie. A »Gaulois« tagadja, hogy Boisdeffre állapota súlyos volna. Bois-deffre állapota javulóban van és a tábor-nok nemsokára teljesen egészséges lesz.

Budapest, okt. 1. (Saj. tud. táv.)

Párisi hírek szerint Lockroys tengerészeti miniszter egy ujságíró előtt kijentette, hogy a revíziót az összes miniszterek törvénytelennek tartják, de rászavaztak, mert az ódiomot elakarták magukról há-ritani. Egyébiránt egész bizonyossággal reménylik, hogy a semmitűszék kedvezőt-lenül fog dönteni.

Lipót főherczeg hamvai.

Bécs, október 1. (Saját tud. táv.)

Ma délelőtt helyezték örök nyugalomra a kapuczinusok templomában lévő császári sirboltban a folyó évi május hó 24-én elhunyt Lipót főherczeg hamvait.

Carnot özvegye meghalt.

Budapest, okt. 1. (Saját tud. táv.)

Párisból távirják: A meggyilkolt Carnot köztársasági elnöknek özvegye meghalt.

Letartóztatott anarchisták.

Budapest, okt. 1. (Saj. tud. táv.)

Zürichből sürgönyzik: Az itteni anarchis-ták a házakra lázító plakátokat ragasz-tottak fel. Őt veszedelmes anarchistát le-tartóztattak.

Amerikai választások.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.)

A londoni »Times«-nek jelentik Filadel-fiából azt a körülményt, hogy a new-yorki demokraták programjukból kihagy-ták az ezüstvaluta követelését, annak je-léül tekintik, hogy a demokrata pártser-vezetek az Allanti Ocean felé eső összes államokban ugyanazt a politikát követik Nyugaton és délen a demokraták általá-ban ellenkező politikát követnek. Az egyes államok demokrata szervezetei között el-kerülhetetlen a szakadás, mert Bryan hivei meghódították az államok nagyobb részét és ragaszkodni fognak ahhoz, hogy döntő befolyást gyakoroljanak.

Toral tábornok a haditörvényszék előtt.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.)

Madridból sürgönyzik: Toral tábornok megjelent a legfelsőbb haditörvényszék előtt.

Kinai ügyek.

Budapest, október 1. (Saját tud. táv.)

Pekingből írják: Csung-Jin-Huant, Kina volt washingtoni követét, a ki Viktória királynő jubileuma alkalmával mint Kina rendkívüli követe Londonban volt, min-den hivatalától megfosztották és Kuldsába száműzték.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.)

A londoni »Times«-nek jelentik Peking-ből: A dekrétus, amelylyel Csung-Jin-Huan-t száműzték, felmenti őt az alól a vád alól, hogy bűntársa Kang-Ju-Mei-nek, de elítéli őt ravasz, ámító magavisele-tért. Száműzetésének igazi oka azonban az, hogy erős támasza volt a császárpárt-nak. — Ugyanennek a lapnak jelen-tik Sanghaiból: Kulát Tiencin alkirályává és Jung-Lut a cung-li-jánen tagjává ne-veztek ki. Jung-Lu megtartja a pekingi szárazföldi és tengeri haderő főparanes-nokságát.

Szudáni hírek.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.)

Kairóból távirják: Grenfell tábornok ked-den visszaérkezik ide. A kameruni high-lander-század, a mely a szirdárt Fasodába kísérte, szerdán visszajön, úgy hogy Fasodában nem marad angol katonaság. Az a jelentés, hogy a szirdár kilép az egyiptomi hadseregből és Szudán főkor-mányzója lesz, teljesen alaptalan.

KÖZGAZDASÁG.

A gazda október hónapban. Sok még a teendő a mezőn. Az elmaradt vetéssel siessünk. A burgonyaszedést, kukoriczatörést és répa behordását folytassuk, vagy sürgősen kezdjük meg. Repceze alá őszi ugarlással lehet legjobban

előkészíteni a földet. A trágyát ki kell hordani és a sánczolásokat megkezdeni. E hónapban megyünk át a zöld takarmányozásról a szárazra vigyázva, óvatosan, ne hogy a gyors változás bajt okozzon. A csikókat hazahajítják a legelőkről, lassan szoktassuk őket az istállózásra. Eleinte csak pár órát álljanak benn; nappal kifutóban lehetnek. Tartsuk jól az igás lovakat, mert erős munkát végeznek. A sertések a burgonya, répa és kukoricza földeken jól találják magukat. A hizóba fogott sertéseket pontosan kell etetni. A gyümölcsös alját fölásatjuk, a gyümölcsfákat jól érett trágyával megrágyazzuk. A vén fákat irtjuk. Ha lehet, ássuk fel a kertet még ősszel és durva hantokba hagyjuk úgy télen.

Sorsolások. A Tiszaszegedi m. kir. nyere-ménykölcson kötvényeinek 47. kisorsolása tegnap délelőtt volt a kövekező eredményvel: Kibuzták mindenekelőtt a következő 31 sorozatszámot: 76, 376, 623, 683, 839, 1194, 1212, 1253, 1288, 1333, 1360, 1477, 1952, 2218, 2309, 2353, 2363, 2671, 2898, 2949, 3118, 3289, 3520, 3522, 3632, 3736, 4001, 4034, 4063, 4162 és 4183. Ezekből a sorozatokból nyerte a főnyereményt százezer fointot: sorozat 2671. nyerő szám 67. Ezer-ezer forintot nyertek: 4063-86; 3520-34; 1288-28; 839-53; 3632-1. A 31 sorozat többi nyerő száma egyenkint 120 frtot nyert. — Az 1854-iki államsorsjegyek tegnapi húzásán a 30,000 frtos főnyereményt a 3200 sor. 17 sz. nyerte meg. 5000 frtot nyert a 640 sor. 44 sz.; 2000-2000 frtot a 256 sor. 44 sz., 1312 sor. 10 sz., 1437 sor. 12 sz., 3200 sor. 12 sz. és 3490 sor. 41 sz.; 1000-1000 frtot az 1312 sor. 17 sz., 2104 sor. 19 sz., 2475 sor. 20 sz., 2576 sor. 28 sz. és 3651 sor. 12. sz.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, október 1.	
Buza őszre	8.68
Buza tavaszra	8.78
Uj tengeri	4.57
Tengeri augusztusra	5.09
Rozs őszre	8.—
Zab őszre	5.62

Értéktőzsde.

Budapest, október 1.	
Az irányzat nyugodt.	
Osztrák hitel	351.20
Magyar hitel	377.—
Allamvasut	347.—
Salgótarjáni	620.32
Wagon-kölcsön	256.—
Villamos vasut	259.30
Magyar leszámítoló	262.50
Iparbank	104.25
Budapest közuti	343.87
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	253.60
Magyar jelzálog	250.25

Bécs, október 1.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	351.75
Magyar hitel	378.—
Allamvasut	347.50
Birodalmi márka	58.88

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. október 1-én

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék	98.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,0%	119.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1%	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.15
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.15
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyere-mény-sorsjegy-kölcsön	161.—
Tiszabábályozási és szegedi sorsjegyek kölcsön	140.50
Osztrák járdék papírban	101.20
Osztrák járdék ezüstben	101.05
Osztrák járdék aranyban	121.—
Osztrák korona járdék	101.25
1860. Osztrák államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bankrészvény	903.—
Magyar hitelbankrészvény	311.50
Osztrák hitelintézeti részvény	356.30
Páris vista	359.50
Német birodalmi márka	951.—
London vista	588.20 1/2
Páris vista	121.25 1/2
20 márkás arany	11.75

SZERKESZTŐI POSTA.

B. P. Helyben. Teljesen igaza van. Néhai Zeley János kanonok súlyos betegsége dacára még kevésbé ez előtt is kikocsizott. Súlyos betegségében orvosi karunk egyik jelese és nestora: dr. Grósz Albert egészs. tanácsos gyógykezeltte évek hosszú során át, az utolsó napig háziorvosa volt és dr. Papp Oszkár ezredorvos mint consultáló orvos járt a beteghez.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Főképviseelő kerestetik.

Egy német elsőrendű, versenyképes és kiváló biztosító intézet keres magas jutalék mellett előkelő és kautioképes kerületi főképviseelőt Nagyvárad és vidékére, Nagy-Várad székhelylyel. Írásbeli ajánlatok: Budapest, VII. Erzsébet körút 53. sz. I. emelet 1. ajtó alá intézendők a »Hamburgi katonaszolgálati, kiházasítási- és korbiztosítási társulat«-hoz.

948 sz. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhirre teszi, hogy a Nagyvárad város kir. járás-bíróságnak 1898. év V. L. 746. számú végzésével Dr. Moskovics Jenő ügyvéd felperes részére ifju Csicsó Lajos alperes ellen 56 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 589 frt becsült ingóságokra, a fentidézett járásbírósági V. L. 746/2 számú végzésével az árverés elrendelésén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Kőfaragó-utca, 823. sz. házban leendő megtartására határidőül 1898. évi október hó 6-ik napján délelőtt 11 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Felhivatnak mindazok, kik az előírt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre fglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttől vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyvárad, 1898. évi szeptember hó 16 napján.

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké. Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart. Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kiténtetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító. Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos aczélból és a többi részei alpaccaból vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál,
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy-egy ingyen küldetik.

KÖBÁNYAI KIRÁLY SÖRFÖZŐ

Részvény-Társaság.

Alaptőke 4,800,000 korona.

Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legújabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamataja miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják, különösen dr. Korányi Frigyes és dr. Kéti Károly egyetemi tanár urak tanusítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóan bizonyult.

Ideg bajokban, vérszegénységűnél, emésztési zavaroknál, gyengeségűnél maláta-sörünk kétségtelenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palack 6 frt, betét 4 frt összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palack 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt, budapesti vasuti állomásra szállítva utánvétellel.

Hónapokig eltartható.

A ládákért és palackokért adandó 4 forint illetve 2 frt betétet, azoknak bérmentes visszadásakor visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk:

POPPER JÓZSEF.

251 11-20

A „BIHOREANA“

takarék- és hitelintézet Részvénytársaság
Nagyváradon.

1898. évi október 3-án megkezdte működését Szent-László-téri helyiségében Dr. Kutiák Ágoston-féle házban (bejárat Kert-utca felől).

Az intézet:

1. Elfogad gyümölcsöző betéteket betéti könyvecskékre és folyószámlára azokat 5%-al kamatoztatja.
2. Ad jelzálogkölcsönöket és bevált jelzálogos követeléseket.
3. Ad egyszerű földművesi kölcsönöket kötelezvényekre kezesség mellett, (földművesi személyes hitel).
4. Leszámitol váltókat, értékpapírokat és nyilvános pénztárakra szóló meghatározott lejáratú biztosítványokat.
5. Előlegzet ad értékpapírokat, azoknak elzálogosítása mellett (lombard kölcsönök).
6. Engedélyez váltó- és folyószámla hiteket jelzálogos vagy másnemű biztosíték mellett (értékpapírok, áruk, termények vagy más értékek elzálogosítása).
7. Foglalkozik minden a banküzlet körébe tartozó előforduló ügyletekkel.

300 1-1

Az igazgatóság.

STEIN S.

keztyü és mieder üzlete

Nagyváradon.

Van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagyváradon, Fő-utca, Bazár épületben** levő keztyü üzletemhez

válfüző (mieder) termet

rendeztem be.

A füzők nőm, szül. Pollák Hermina felügyelete alatt fognak készülni, kinek Budapesten, a Bécsi-utczában 6 éven át elsőrendű füzőterme volt, hol is alkalma lévén oly bő tapasztalatokat szerezni, hogy a legfinomabb izlésnek megfelelő és bármely formájú füzőt a legpontosabban képes elkészíteni.

A t. hölgyközönség legjobban tudja, mily előnyöket biztosít egy **egészségi szempontból** mint a ruha készítésénél egy pontosan a test kívánsága szerint készített füző, miért is azon szives kéressel fordulok a m. t. hölgyközönséghez, hogy szerencsétlenségem b. megrendelésükkel és vagyok magamat szives jóindulatába ajánljva

teljes tisztelettel

STEIN S.

Külön próbaterem!

7036. sz./1898. tkv.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által a nagyvárad gör. kath. káptalan végrehajtónak Flonta Mihály neje Bábolnai Julianna, Tarpai József, Molnár Erzsébet, Madarász Gyula, Csarnai Eszter végrehajtást szenvedő ellen 4500 frt tőke s járuléki iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett ezen tkvi hatóság területén fekvő s a nagyvárad 2478. sz. betétben foglalt A. I. 1. 2. r. sz. a. beltelkes házra s a nagyvárad 2015. sz. betétben foglalt A. I. 1. 2. r. sz. a. házra és tartozékaira a kért végrehajtási árverés az 1881. LX. t. cz. 146. §-a értelmében elrendeltetik s foganatosítására határidőül 1898. évi október hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája ezen kir. törvényszék árverelő helyiségébe kitűzetik.

Kikiáltási ár a nagyvárad 2478. sz. betétben foglalt házra 8535 frt, a nagyvárad 2015. sz. betétben foglalt házra pedig 9043 frt azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen áron alul is elfog adatni.

Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10 %-át vagyis 853 frt 50 krt, illetve 904 frt 30 krt tartoznak készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számított 1 hónap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 2 hónap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 4 hónap alatt; minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 5 %-os kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Körös-Tarján község előljáróságánál megtekinthetők, nagyvárad kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1898 évi június hó 18-án.

Olasz,

kir. törvényszéki bíró.

Nagyvárad Szinkör.

Vasárnap, 1898. évi október hó 2-án.

első nagy előadás:

Egy éj az álmok országában.

Éj csudái.

A repülő tündér.

Uj! Uj!

Nagyon szenzációs

Az élő talány.

Strobaika.

Élni, meghalni, viszontlátni.
(Magnetikus alvás.)

Esmira álma
és ébredése.

Az égő talány.

Villámgyors eltűnése
két hölgynek

a nézők köréből,
a közönség szeme előtt
a nyílt színpadon.

A nő teremtése.

UJ!

A vízi tündér **UNDINE** a vízi tündér.

UJ!

Helyárak: Alsó páholy 4 frt. Felső páholy 3 frt. Támlásszék I—VIII. sorig 1 frt. IX—XI sorig 80 kr. Zártszék I. II. és III. sor 60 kr. Első emelet I. sor 50 kr. második sorból 40 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Katona- és diákjegy a földszinten 30 kr. Közép karzat 30 kr. Oldal karzat 20 kr. — **Egy műsor ára a pénztárnál 10 kr.**

Jegyek válthatók: Vasárnap d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3-tól 5-ig és 6 órától kezdve a szinkör pénztáránál.

Kezdeté 7¹/₂ vége 10 órakor.

Második előadás kedden, október hó 4-én.

1-5

A. ATELLI S., igazgató.

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbetéssel látja el.** Párja egyszerű 60 kr. kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbetét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. lovászságnak eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, közönségtől ingyenes beküldése és külön 10 kr. frankó. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Viszonteladónak megfelelő árendemény.

Általános Asbetáru gyár betét-társaság. Budapest, VI., Sziv-u. 18.
Egyedüli elárúsító raktár Nagyváradon: Eigner Ede.

186 25-50

A leghatásosabb **HÁZISZER**, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a vérnek beteges alkatrészeit eltávolítja (az egészség fenntartásának első feltétele) ugy leggyorsabban eltávolít minden gyomorbetegséget u. m.: étvágytalanság, savanyu felbőgés, felfúvódás, hányás, has s gyomorfájás, gyomorgörcs, gyomortulterhelés, elnyálkásodás, aranyér, nőibajok s bélbajokat

Dr. Rosa életbalsama

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

— Fragner B. gyógytárából, Prága 203—III. —

E szer felfrissít, gyorsítja az emésztés tevékenységét, egészséges tiszta vért ad s mint ilyen biztos elterjedt s elismert népszerű háziszser.

Egy üveg 50 kr. Dupla adag 1 frt. Postával 20 krral több.

A gyógyulás fájdalommentes s a konvés hűsítő hatással van

Egy adag 25 kr és 35 kr. Postával 6 krral több.

ÓVÁSI! Csak az eredeti FRAGNER B. prágai készítményeket kérjük s jól vigyázzunk a csomagolásra, melyeken a jobbról s balról lerajzolt védjegyeket megfigyeljük. Mert csakis az a valódi *Rosa-féle balsam* a melyen a gömbölyű védjegy s az a valódi *prágai házikenőcs*, a melyen a háromszögletű védjegy feltalálható.

A ki engem bármiféle hamisításra rávezet, díjazásban részesül.

Sok ezer köszönőlevél megtekinthető.

Raktár Budapest: Török J., Egger A. gyógyszerészeknél; Thallmajer és Seitz, Kochmeister utódnál és Hering Sándornál Nagyváradon.

71 14-25

A készítő főraktára: **FRAGNER B.** gyógyszerésztárában a „Fekete Sashoz” Prága, Ecse der Ppornergasse Nr. 103.

Minden megrendelés postafordulattal megküldetik.

!Üzlet megnyitás!

PONGOR JÓZSEF

Budapest egyik legelőkelőbb divatruháza városunkban Bémer-tér, 310. szám alatt,

—❖— fiók üzletet —❖—

nyitott, hol az őszi és téli idény összes újdonságai, a legújabb francia és angol divatkelmék, továbbá mindennemű férfi divatáru-czikkék állandóan nagy választékban tartatnak raktáron.

A n. é. közönség b. látogatását és pártfogását kéri kiváló tisztelettel:

Pongor József.

JANKY ANTAL utóda KISS KÁROLY

Nagyváradon, Szent László-tér.

Ajánlja: fűszer, bor, csemege, ásványviz, petroleum, lámpa és kosár áru kereskedését.

S a beállott idény alkalmából következő főbb czikkekre hívja fel a tisztelt közönség becses figyelmét: Mindenféle páczolt, füstölt, olajos és sós halak, halikra. Bozeni conservék és befőztek; külföldi és hazai sajtok, prágai és kassai sódar főzve és nyers füstölt állapotban, vegyes főlvágottak és Október 15-től kezdve naponta friss paprikás és tormás szepességi kolbászkák. Főzelékekből borsó- sárga és zöld szemes, lencse zsuzsukmentes; szárított zöldségek, különösen zöldpaszuly, cukorborsó és Julien. A legkedveltebb minőségű rumok, chinai és orosz theák, magyar és angol Theasütemények, magyar és francia pezsgők és Cognacok, kül- és belföldi borok, likőrök és égetett szesz italok megbízható pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett. Kiváló asztali bor 1 liter 38 és 45 kr.

Lámpák

a világhírű Ditmár R. gyárából.

Ezen lámpákkal érhető el a legjobb világítás. Raktáron tartok mindennemű asztali-, irodai-, fali- és függő lámpákat, úgy csillárokat is nagy választékban mind gyári árakon.

Lámpa alkatrészek

u. m. égők, betétek, lángoszlopok, golyó és bori-tótartók, lámpacsövek, lámpagolyók és bori-tók különféle kivitelben. — Valódi Ditmár-féle lámpapabelek stb. stb. külön-külön is kaphatók e czélra berendezett üzletemben.

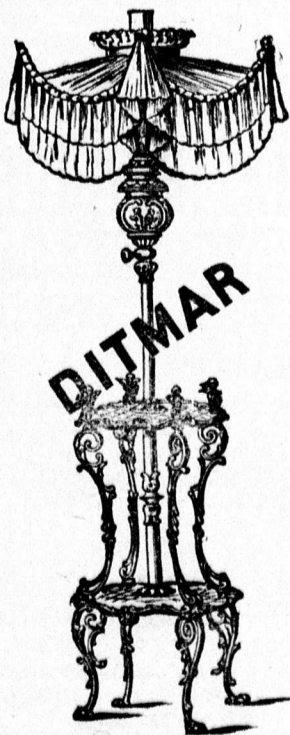
Különös figyelmet érdemelnek és legalkalmasabb nagyobb termek és iskolahelyiségek kivilágításához a Ditmár-féle szabadalmazott

„ASTRAL“ függőlámpák

106, 200, 260 normális gyertyafényű világítással s továbbá a kitünő szerkezetű

„FAVORIT“ irodai és asztali lámpák

60 és 90 gyertyaerősségű világítási fényvel. Üzletemben lámpák javítása, esetleg átalakítása is elvállaltatik.

PETROLEUM,

melyből mindig csak a megbízhatóbb I-ső minőségű gyártmányt tartom s a legmagasabb gyúlékonyság fokot, (tehát nem robbanó és füstölő) árusítom el. — Császárolaj, valódi brémai és tiszta lámpaalaj, Parafin Stearin és fagygyu-gyertyák minden minőségben.

A petroleumot — csakis a legjobbat — ólom-záros 5 literes kannákkal

előre történt megrendelésre

— házhoz szállítva is —

kihordatom, külön e czélra berendezett kocsimmal.

Fás és utazó kosarak

minden nagyságban esinos kivitelben igen előnyös árakon.

Kiváló tisztelettel:

**Janky Antal utóda
Kiss Károly.**